

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: oponentský posudek

Autor/ka práce: Šimon Fiala

Název práce: Korupce jako narativ

Vedoucí práce: Mgr. Michal Kotík

Oponent/tka: Martin Volek

Navržené hodnocení: Výborně.

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cílem práce je představení pohledu na **korupci jako na vyprávění o selhání státu**.

- Autor si vytyčuje posouzení **analytického přínosu chápání korupce jako vyprávění**, které má být v soudobé české společnosti ústředním příběhem o selhávání státu: „Mou tezí je, že na korupci je příhodné nahlížet jako na narativ. Pokusím se prozkoumat potenciál korupce stát se jádrem zásadního narativu, skrze který se veřejnost vztahuje k nedokonalostem a selháním systému.“ [str. 5]

Závěry práce opakují teze, které autor naznačuje v Úvodu.

- V závěru je **zopakován návrh možnosti nahlížet na korupci jako centrální narativ**, v kterém jsou obsažena další vyprávění o selhání státu a nárůstu sociální nerovnosti. Pohlížení na narativ korupce jako na morální paniku zdůrazňuje podle autora její rizikovost.
- **Závěry práce tak odpovídají stanovenému cíli**, neboť potvrzují možnost chápat korupci jako významný narativ.
- Zároveň se však domnívám, že se autorovi **plně nepodařilo prokázat analytický přínos tohoto pojetí**.
 - o Toto pojetí autor netestuje na žádných empirických datech.
 - o V práci není řádně zdůvodněno, v čem je toto pojetí přínosnější než jiná možná pojetí korupce.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Seznam literatury obsahuje celkem **91 titulů**, z čehož je **většina cizojazyčných**. Literatura pokrývá **velmi široký okruh témat**, která s tématem korupce více či méně souvisí.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Práce je teoretická a je založena na **přehledu** a kompilaci literatury. Autor uvádí, že literaturu analyzuje [str. 6]. Protože však způsob této analýzy nepopisuje, **nejsem si jist, v čem jeho analýza spočívá**.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Zodpovězení této otázky je pro mě obtížné, neboť centrální autorův **argument se mi nepodařilo zachytit** (což může být mým selháním). Pomocí řady tvrzení, v kterých vychází z velkého množství literatury, autor buduje svou tezi, avšak **neověřuje ji**.

- Autor v závěru píše: „Korupce je komplexní fenomén, jehož studium je nesmírně náročné. Náročnost zkoumání korupce plyne především z toho, že není zcela zřejmé, co korupci konstituuje. Zatímco se výzkumníkům korupce rozplývá v rukou, veřejnost zdá se disponuje velmi ostrou představou o tom, co to korupce je, z čeho vychází a jaké má důsledky.“ [str. 48] I posuzovaná práce samotná je založena na přehledu řady témat, které s korupcí více či méně souvisí. Zároveň je však **nedokáže propojit do jednotného a prokázaného tvrzení**, které by si čtenář dokázal odnést (respektive které bych si já dokázal odnést).
- Jak sám autor v Úvodu uvádí [str. 7], předložená práce je **spekulativní**. Naznačuje možnosti, avšak **neověřuje je**.
 - o Třetí odstavec Závěru zní: „Diskurz korupce není jen diskurzem transparentnosti a dobrého vládnutí. Je to také diskurz, který adresuje růst sociální nerovnosti. Narativ korupce je mobilizován ve veřejném diskurzu jako kritika neschopnosti systému distribuce statusu a statků zajistit sociální spravedlnost. Centralita narativu korupce vyvstává z prudkého nárůstu sociálních nerovností a zároveň nízké úrovně generalizované důvěry a rezervovaného vztahu k politickým a ekonomickým elitám. Narativ korupce vyjadřuje netoleranci k nárůstu nerovnosti, protože stav sociální stratifikace je vnímán jako nespravedlivý. Z těchto zjištění vyplývá, že fenomén korupce má významnou sociální dimenzi.“ [str. 48]
 - o **Tvrzení tohoto odstavce však nejsou v textu řádně zdůvodněna ani empirickými daty ani přesvědčivým popisem mechanismů svého vzniku** a čtenář musí autorovi důvěřovat, že to tak prostě je. Napadá mě řada otázek, na které nenalézám v textu vyčerpávající odpověď: Opravdu tomu tak je (je to pravděpodobně znějící teze, nebo dokázané tvrzení)? V jakém veřejném diskurzu je narativ korupce mobilizován? Konkrétně kým a za jakým účelem je tento narativ mobilizován? Proč je jako kritika neschopnosti systému distribuce statusu a statků zajistit sociální spravedlnost používán právě narativ korupce? Není narativ korupce vyjádřením prosté závisti, že někdo je uplácen, zatímco já ne?
- Práce je teoretická, založená na tvrzení jiných autorů; neobsahuje vlastní empirické bádání. V tom je zároveň založena **náročnost teoretické práce**, neboť její přesvědčivost je založena na citlivém řazení a propojování argumentů a příkladů. Při pohledu na tento text se domnívám, že by si zasloužil více analytické práce a pečlivější výstavbu argumentu v klasickém stylu.

5. Jsou v práci autora/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano (ověřeno systémem <http://www.urkund.com/int/en/>).

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Formální náležitosti jsou zvládnuty odpovídajícím způsobem. Nedostatky nejsou důležitého charakteru.

- Odkazový aparát by mohl být koncipován přehledněji:
 - o Seznam použité literatury ("Biografické citace" jak jej autor nazývá) je **rozčleněn do 5 částí**: "Monografie", "Příspěvky ve sbornících", "Příspěvky v odborných časopisech", "Jiné", "Kvalifikační práce". **Důvod tohoto rozčlenění není zřejmý a čtenářovu orientaci výrazně ztěžuje**. Seznam by neměl být členěn podle typu

publikace, smysluplné členění by bylo nanejvýše podle žánru (vědecký / nevědecký text) či podle funkce v textu (literatura / data).

- Překlep ve jménu autora „(Henshav 2006: 245-46)“ a obdobně i v odkazovém aparátu – jméno autora je „Shaul R. Shenhav“.
- Na titulní straně je uvedeno číslo strany „-ii-“ (na titulní straně by číslo stránky být nemělo; když už, tak rozhodně ne „-ii-“).

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

-

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Abstrakt práce začíná slovy: "Korupce se stala jedním z nejvýznamnějších problémů dneška. Dalo by se říct, že korupce nahradila represí jako hlavní hrozbu vlády práva." [str. iv] Co autor myslí druhou větou? Vždyť jedním z důležitých prvků "vlády práva" je právě represe, která umožňuje vynutitelnost práva. Korupce jakožto protiprávní jednání existuje mimo jiné právě díky tomu, že právo není vynucováno, tedy díky nedostatku represe. V čem pak spočívá "represe" jako hrozba vládě práva?

Celkové hodnocení práce:

Práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Proto ji **doporučuji k obhajobě**. Zároveň prokazuje důkladné seznámení se s tématem a snahu najít nové významy s korupcí spojené (byť nejsem schopen posoudit, nakolik jsou nalezené významy nové). Zároveň se však domnívám, že její tvrzení jsou neprokázána a zůstávají tezemi. Navrhuji hodnocení **v ý b o r n ě**.

Datum:

Podpis: